

LUNDS
UNIVERSITET

Amerikanska senaten och Romstadgan

- en idéanalys av den amerikanska senatens ställning mot
ratificeringen av Romstadgan

Mikael Silfors

Mänskliga Rättigheter
Vårterminen 2010

Handledare: Andreas Tullberg

Abstract

The road of American relations with the International Criminal Court has been a long, rough and bumpy one. The US went from leading the negotiations of the statute to direct opposition of the court, taking national legal action against it and signing bilateral protection treaties to protect their military and servicemembers from prosecution. The Bush administration even did the unprecedented act of “unsigning” the Rome Statute of the International Criminal Court in 6 may 2002. While the US since then has dropped some of its national laws, the state is yet to take a stand for a resigning or ratifying of the statute. Although the opposition to the ICC is strong among American politicians, the US supports prosecutions of other countries citizens. This student paper explores American senators arguments against the ratification of the Rome Statute of the international criminal court to investigate whether the critique is valid and sustainable in the light of the statute itself.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	5
1.1 Syfte och Frågeställning	6
1.3 Avgränsningar	7
1.4 Teori	8
1.5 Metod	8
1.6 Material	9
2. BAKGRUND	10
2.1 USA och internationella former av ansvarsutkrävande	10
2.2 Den amerikanska relationen till ICC	11
3. ANALYS	14
3.1 Suveräniteten	14
3.2 Rättssäkerheten	16
3.2.1 Politiserande åtal och åklagaren	16
3.2.2 Den svarandes skydd och rättigheter	17
3.3 Säkerhetsrådet och aggressionsbrott	20
4. SLUTLEDNING OCH UTBLICK	23
5. REFERENSER	26
5.1 Primärmaterial	26
5.2 Litteratur	26
5.3 Artiklar	27
5.4 Övriga referenser	27

Förkortningar

AMICC - The American Non-Governmental Organisation Coalition for the International Criminal Court

ASPA – American Servicemembers Protection Act

BIA – Bilateral Immunity Agreement

CIA - Central Intelligence Agency

FN – Förenta Nationerna

HRW – Human Rights Watch

ICC – International Criminal Court

ICTY – International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

ICTR – International Criminal Tribunal for Rwanda

ICJ - International Court of Justice

NGO – Non Governmental Organisation

PCIJ - Permanent Court of International Justice

SCSL – Special Court for Sierra Leone

UN – United Nations

1. Inledning

Att hålla enskilda individer ansvariga för krigsbrott, brott mot mänskligheten och folkmord anses enligt FN, Human Rights Watch och International Criminal Court vara ett stort steg för att begränsa omfattningen och varaktigheten av illegalt våld i väpnade konflikter. Genom att förhindra strafflöshet för individer kan man alltså göra internationella väpnade konflikter mer säkra.¹

Vanligtvis brukar internationella domstolar och tribunaler kunna hålla individer ansvariga som komplement till de nationella domstolarna, i fall de skulle sakna möjlighet eller vara obenägna att ställa individen till svars. Denna komplementerande mekanism fungerar dock inte mot medborgare från varken Kina, Ryssland eller USA på grund av deras möjlighet till veto genom permanenta platser i säkerhetsrådet. Situationen kan liknas vid en problematisk tvådelad rättssäkerhet, en för dessa tre stater och en för resten av världen.

USA har under lång tid kämpat hårt för upprättandet av internationella komplement till nationella domstolar och varit drivande i olika fall av individuellt ansvarsutkrävande så som Nürnberggrättegången, ICTY, ICTR och SCSL.² Samtidigt har USA varit motståndare till ICC och har trots undertecknandet av Romstadgan ännu inte ratificerat den och har under lång tid inte haft någon uttalad ambition att göra det. USA tog tvärt om tillbaka sitt undertecknande innan domstolen trädde i kraft 1 juli 2002.³

Amerikanska kongressen upprättade under Bushadministrationen även nationella lagar som förbjöd amerikanskt samarbete med domstolen, nekade militärt stöd till medlemsstater i ICC och på andra sätt visade den amerikanska fiendligheten mot domstolen. Visserligen har President Obama uttalat sig mer positivt om ICC, men de bilaterala skyddsavtalen står kvar och administrationen har fortfarande inte meddelat någon intention om att ansluta sig till domstolen.

Jag menar att dessa lagar och beslut vidare delade upp den internationella rättsäkerheten då de undergrävde domstolens jurisdiktion genom hot och nekat stöd till andra stater. Då USA nu har börjat arbeta för individuellt ansvarsutkrävande för andra staters medborgare i ICC vore det

---

¹ <http://www.icc-cpi.int/Menus/ICC/About+the+Court/Frequently+asked+Questions/> 21-05-2010

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/usqna.htm> 21-05-2010

<http://www.un.org/News/facts/iccfact.htm> 21-05-2010

² <http://www.icty.org/sid/7815>

<http://www.amicc.org/info.html>

³ Ignatieff (2005) s132-133.

intressant att se över vilka argument som presenteras mot att själva ansluta sig i den amerikanska senaten.

1.1 Syfte och Frågeställning

Jag anser att argumenten för USA:s ställning gentemot ICC är mycket intressant ur ett akademiskt perspektiv beträffande folkrätt och statsvetenskap. Argumenten är betydande då de låg till grund för USA:s motstånd mot den, enligt HRW, potentiellt viktigaste institutionen för mänskliga rättigheter på 50 år.⁴

Nu när USA inte längre förnyar sin skyddslagstiftning mot domstolen och har börjat stödja internationellt ansvarsutkrävande av andra stater, vore det intressant att se över vilka argument som ligger till grund för att de själva inte vill ansluta sig. Tidigare forskare har visserligen berört ämnet, men jag menar att forskningen inte har täckt senatens roll i oppositionen mot ICC på ett tillfredställande sätt, då publikationerna i stor utsträckning producerades innan 1998 och öppnandet av ratificering av Romstadgan. För att utreda ämnet kommer jag försöka besvara denna frågeställning:

Vilka argument ligger till grund för amerikanska senatorernas opposition mot ratificeringen av Romstadgan och är dessa argument giltiga och hållbara i förhållande till Romstadgan?

1.2 Forskningsläge

Både Human Rights Watch och AMICC har sammanställt och argumenterat mot skäl som presenterats av USA mot ett anslutande till ICC. Organisationernas texter saknar dock källor, återkoppling till enskilda uttalanden från senatorer och är inte baserade på Romstadgan.⁵ En akademiskt redogörelse tycks därför lämplig för frågan.

Dapo Akandes publicering *Prosecuting Aggression: The Consent Problem and the Role of the Security Council* tar upp argument mot aggressionsbrottet, men han bearbetar dem inte utifrån någon analytisk metod. Akandes texthuvudsakliga fokus ligger snarare på problematiken med att man inte kommer överrens om en definition av brottet. *On Trial: The US Military and the International Criminal Court* av Victoria Holt och Elisabeth Dallas tar upp amerikansk kritik mot ICC med ett

---

⁴ <http://www.hrw.org/campaigns/icc/usqna.htm> 25-05-2010

⁵ <http://www.hrw.org/campaigns/icc/facts.htm> 02-06-2010

<http://www.amicc.org/advocacy.html> 05-06-2010

mer djupgående fokus på amerikanska militärer, bland annat med hjälp av intervjuer. Michael Ignatieffs skriftsamling *American Exceptionalism and Human Rights* gav grundläggande förståelse för begreppet amerikansk exceptionism och introducerade en befintlig term för den uppfattning jag haft angående vilken mentalitet som präglar många amerikanska politiker. Inga delar ur samlingen går dock in djupt i senatens argument mot ICC.

1.3 Avgränsningar

USA:s relation till domstolen gör deras fall speciellt. Det finns två viktiga aspekter av den amerikanska relationen till ICC som skiljer dem från Ryssland och Kina. Till att börja med har amerikanska politiker varit oerhört progressiva angående upprättandet av internationella domstolar och utkrävande av individuellt ansvar gentemot andra staters medborgare. Att de dessutom till skillnad från Ryssland och Kina har undertecknat Romstadgan ger en större anledning till analys.

Mitt val stärks ytterligare av den materiella anledningen då USA ha relativt transparenta senatsessioner och beslutfattningar. Tillgången till beslut och argumentationer från kongressens officiella hemsida på förståligt originalspråk gör dessutom analysen mer trovärdig.

Avgränsningarna innebär att åsikter och argument hos bland annat folket, militären, media, juridiska experter och andra politiker så som representanter förbises, men senatens vikt i beslutfattningar angående internationella traktater påvisar deras betydelse. För att ratificera traktater behöver presidenten stöd från en majoritet av två tredjedelar av senaten. Senatorerna kan även lägga fram förklaringar, reservationer och ändringsförslag. Det är därför inte svårt att se vikten av att analysera hur senaten argumenterar i frågan för att förstå varför de inte ansluter sig till domstolen.⁶ Jag har valt att fokusera på ett antal huvudsakliga kontraargument som är återkommande bland medlemmar i senaten från det att Bushadministrationen drev igenom de ICC fientliga avtalen under 2001 fram till april 2010.

---

⁶ <http://www.senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/Treaties.htm> 21-05-2010

1.4 Teori

En idéanalys är enligt Ludvig Beckman en metod för att systematiskt samla in och granska politiska budskap. Analysformens metodologi ändras enligt Beckman ofta med dess syften. En innehållslig idéanalys gör sig enligt mig mest lämplig för att besvara min frågeställning. Denna metod utgår från betraktningen av politiska budskap som argument med den huvudsakliga avsikten att pröva deras hållbarhet och rimlighet.⁷ Efter att ha sammanställt vad som sägs hjälper metoden med att pröva huruvida argumenten emot en uppfattning är acceptabla.⁸ Beckmans metod utgår med viss modifikation från Herbert Tingsten, som menar att metoden inte nödvändigtvis behöver vara ovetenskaplig bara för att det är politiska budskap man analyserar. Tingsten menar snarare att man kräver detsamma som av andra vetenskapliga arbeten, alltså logiskt giltighet och empiriskt hållbarhet. Jag har valt att utgå från dessa begrepp, men jag kommer använda mig av Romstadgan för att kunna pröva den logiskt giltiga aspekten av argumenten. Detta för att undvika att förpassas till arbiträrt tyckande utan vetenskapliga grunder och möjliggöra skapandet av ny kunskap.

1.5 Metod

Jag kommer till en början att förklara problematiken med internationellt ansvarsutkrävande av amerikanska individer för att sedan redogöra för de huvudsakliga aspekterna av den amerikanska relationen till ICC. Därefter presenteras de argument vilka var vanligast förekommande vid tiden för de tidigare genomdrivna lagändringarna och som fortfarande genomsyrar oppositionen mot ICC i senaten. Vidare kommer jag pröva dessa argument utifrån kraven på hållbarhet och giltighet med hjälp av Romstadgan. Giltigheten granskas genom att undersöka om allt en senator uttrycker i ett argument och dess premisser hänger ihop och om de är utan motsägelser.⁹ För att utreda hållbarheten för de argument som senatorerna presenterar kommer jag undersöka om de har något belegg eller premisser för sina argument, om beleggen är sanna utifrån Romstadgan och om påståendena är vetenskapligt hållbara, alltså att de går att pröva.¹⁰ Om jag inte skulle påträffa några belegg för ett argument kommer jag se vad liknande personer så som representanter i

---

⁷ Beckman (2005) s.12.

⁸ Beckman (2005) s.55.

⁹ Beckman (2005) s.57-60.

¹⁰ Beckman (2005) s.65-68.

kongressen och andra högt uppsatta politiker menar i frågan, då det troligen finns en självklar och outtalad premiss som ligger till grund för argumentet.

Metoden kommer förbise kulturell relativism, vägning av personernas kunskap i ämnet, deras värderingar, världsbild och tankar kring andra politiska frågor, men dessa aspekter utvisar inget som kan ge svar för uppsatsens frågeställning vilket legitimerar deras utelämnande.

1.6 Material

Publicerade officiella dokument från amerikanska senaten, dokumenterade senatsessioner och artiklar skrivna av senatorer kommer att utgöra det huvudsakliga primärmaterial för min analys. Ur publikationerna kommer jag sedan uttyda och presentera argument som ligger till grund för motståndet av ratificeringen av ICC och för den amerikanska lagstiftning jag går igenom under kapitel två. Argumenten är hämtade från den amerikanska senatens databas, NGO:s publiceringar från senatsessioner och debattartiklar från senatorer i amerikanska dagstidningar. Den andra delen av mitt primärmaterial utgörs av Romstadgan. Jag valde denna eftersom den utgör ICC:s regelverk och därför kan ge en bra grund för att stämna av de amerikanska senatorens påståenden.

Då det ibland var svårt att hitta bra analysmaterial kom en organisation till särskilt stor hjälp. AMICC är en koalition av NGO:s med medlemmar så som Human Rights Watch och Human Rights First.¹¹ Deras arbete utgår från att genom information, utbildning och främjande bilda en opinion för ett så tidigt amerikanskt inträde till Romstadgan som möjligt. Koalitionens sammanställning av senatsessioner och dokument angående ICC har visat sig vara ett värdefullt hjälpmedel för att se över opinioner och hitta relevant analysmaterial.¹²

---

¹¹ <http://www.amicc.org/members.html#members> 25-05-2010

¹² <http://www.amicc.org/mission.html> 25-05-2010

2. Bakgrund

2.1 USA och internationella former av ansvarsutkrävande

Hur hindras då det internationella samfundet att hålla amerikaner ansvariga genom de instrument och jurisdiktionsformer som finns tillgängliga?

Internationella organ för ansvarsutkrävande fungerar enligt komplementaritetsprincipen, de verkar alltså som ett komplement till vanliga nationella domstolar. Vanligen får personer som har begått internationella brott så som krigsbrott, brott mot mänskligheten och folkmord sina fall prövade i en nationell domstol. Ifall den egna staten misslyckas eller är obenägen att ställa dem inför rätta kan internationella organ eller andra stater hålla personen ansvarig. Det finns dock undantag för denna möjlighet av ansvarsutkrävande.¹³

Säkerhetsrådet har tidigare upprättat ad hoc tribunaler för Rwanda och det forna Jugoslavien för de vida utbredda internationella brott som tagit plats där. Ett uppenbart undantag från möjligheten till en sådan domstol påträffas ifall den utpekade staten har en permanent plats i säkerhetsrådet och vetorätt. USA, Storbritannien, Frankrike, Kina och Ryssland kunde därigenom ifall det skulle behövas blockera uppkomsten av en sådan tribunal genom veto och därigenom förhindra utkrävande av individuellt ansvar för deras medborgare.¹⁴

En av möjligheterna för en stat att hävda rätten att hålla individer ansvariga i en nationell domstol är universell jurisdiktion. Denna jurisdiktionsform innebär att brottet är grovt nog för alla stater att ha jurisdiktion över förövaren.¹⁵ De politiska hindren är dock inte svåra att se angående både Ryssland, Kina, Frankrike, Storbritannien och USA. Det politiska skydd har exempelvis gjort sig påmint då fyra irakier genom en tysk federal åklagarbyrå försökte åberopa universell jurisdiktion över 15 mycket högt uppsatta amerikaner. Bland dessa var den före detta försvarsministern Rumsfeld, den tidigare justitieministern Gonzales, CIA:s tidigare högsta chef George Tenet samt ett antal generaler. Den tyska regeringen försökte undvika rättsfallet och ville under lång tid inte kommentera rättsfallet som skulle kunna innebära mycket alvarliga problem för deras relation till USA och åtalet lades ner bara någon dag innan Rumsfelds besök till Tyskland. Liknande upphävanden av rättsfall har även inträffat tidigare i Tyskland mot Uzbekistans president och i

---

¹³ Ratner (2008) s.203, 231.

¹⁴ ICISS (2001) s.51.

¹⁵ ICISS(2001)s.24-25.

Ratner(2009)s.181-182.

Belgien mot den före detta president George W. Bush, den tidigare utrikesministern Colin Powell och den tidigare premiärministern Ariel Sharon.¹⁶

Den relativt nyligen upprättade Internationella brottsmålsdomstolen i Haag har liknande funktion som de tidigare nämnda ad hoc tribunalerna, men till skillnad från ad hoc tribunalerna är denna permanent och inte inriktad på en specifik stat.

Brottsmålsdomstolen har jurisdiktion över alla medborgare av de stater vilka ratificerat Romstadgan eller godkänner domstolens jurisdiktion, över dess medlemsstaters territorium och över fall som säkerhetsrådet ger till domstolen oberoende av den svarandes nationalitet och vilken plats brottet begicks på. Domstolen upprättar individuellt ansvar för alla brott som statueras i stadgan, men eftersom varken USA, Ryssland eller Kina har ratificerat stadgan kan häktningsorder därför inte med lätthet utfärdas för staternas medborgare.¹⁷

2.2 Den amerikanska relationen till ICC

I det här avsnittet kommer jag belysa ett antal händelser som underlättar förståelsen för relationen mellan amerikanska politiker och ICC och dess effekter.

USA har under lång tid gått i spetsen för upprättandet av de tribunaler och regelverk vilka gav upphov till den internationella brottsmålsdomstolen. USA var med i upprättandet av alltifrån Nürnberg tribunalen och dess stadga till ad hoc tribunaler så som ICTY och ICTR. USA var även till en början förespråkare av ICC och tog en stor del av i diskussionerna som ledde fram till beslutet om att domstolen även skulle gälla interna väpnade konflikter. De hjälpte även till med att arbeta fram det komplementerande regelverk som specificerade vilka handlingar och uppsåt som måste bevisas för varje brott i stadgan enligt AMICC.¹⁸

Trots dessa handlingar var USA ett av få länder som röstade mot domstolen till en början. Deras inställning till ICC har även under lång tid präglats av motstånd, vilket lett till negativa effekter för domstolen. 1 december 2001 undertecknade president Clinton Romstadgan trots hans

---

¹⁶ <http://www.hrw.org/en/node/11765/section/8> 21-05-2010

<http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,473987,00.html> 25-05-2010

<http://www.globalpolicy.org/component/content/article/168/29413.html> 25-05-2010

¹⁷ <http://www.icc-cpi.int/Menus/ICC/About+the+Court/ICC+at+a+glance/Jurisdiction+and+Admissibility.htm>
21-05-2010

Ratner (2008) s.234-235.

¹⁸ <http://www.amicc.org/info.html> 21-05-2010

egentliga svaga stöd för den. Han rådde därefter sin efterföljare att inte ratificera stadgan då den var bristfällig.¹⁹

Under Bushadministrationen ökade motståndet till regelrätt fiendlighet. President Bushs ämbetsstid präglades av en hård kamp för amerikansk immunitet från domstolen. Internationella samfundet ansåg dock att detta skulle undergräva domstolen och nekade USA privilegiet. Därefter avslutade president Bush allt samarbete med domstolen och genomförde i maj 2002 ett formellt ”avtecknande” av Romstadgan. En månad senare blockerade USA:s representant i säkerhetsrådet ett förlängt mandat för fredsbevarande uppdrag i Bosnien genom veto. USA presenterade vidare ett hot om att lägga in veto mot FN:s fredsbevarande aktioner ifall de inte skulle få immunitet, något som ledde fram till säkerhetsrådets mycket kontroversiella resolution 1422 (2002).²⁰ Resolutionen innebar att FN:s fredsbevarande styrkor och trupper utsända av FN:s säkerhetsråd hade immunitet från ICC över en förnybar 12 månadersperiod.²¹ Bland annat Human Rights Watch och Amnesty International har menat att resolutionen var *ultra vires*, alltså att den stod över säkerhetsrådets jurisdiktion att genomföra. Resolutionen förnyades inte från 2004 och är därför inte längre i kraft.²²

Under Bushadministrationens ledning upprättade även kongressen ett antal nationella lagar så som American Servicemembers Protection Act (ASPA) vilken förbjöd amerikanskt samarbete med ICC. Lagen förbjöd även amerikanskt militärt stöd till medlemsstater i ICC såvida de inte är betydande allierade samt begränsar deras deltagande i fredsbevarande operationer. Lagen ger dessutom presidenten rätten att med alla metoder lämpliga och nödvändiga, återta amerikanska medborgare, allierade individer, eller personer som arbetat för USA då de blivit häktade av ICC från Haag.²³ Presidenten hade dessutom möjlighet att göra undantag för sektionen om militärt stöd och fredsbevarande om det låg i nationens intresse. Ett tillägg till lagen förklarade även att inget i den skulle hindra USA från att hjälpa till att hålla ”Saddam Hussein, Slobodan Milosevic, Osama bin Laden, övriga medlemmar i Al Qaida, ledare för Islamiska jihad och andra utländska medborgare som anklagas för folkmord, krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten”, ansvariga.²⁴ The Nethercutt Amendment är en annan mycket förödande lagändring som innebar

---

¹⁹ <http://www.amicc.org/info.html> 21-05-2010

²⁰ Carsten Stahn (2003) s.86-87.

²¹ <http://www.un.org/Docs/scres/2002/sc2002.htm>

²² <http://www2.amnesty.se/hem.nsf/8881c184e22d611bc125744300404edc/07c2fb7eb6127400c1256e9b00678f9a?OpenDocument> 25-05-2010

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/docs/1422legal.htm> 25-05-2010

²³ <http://www.state.gov/t/pm/rls/othr/misc/23425.htm> 21-05-2010

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/us.htm> 21-05-2010

²⁴ <http://www.hrw.org/en/news/2002/08/03/us-hague-invasion-act-becomes-law> 21-05-2010

att USA ströp allt tidigare ekonomiskt stöd till över 50 stater vilka är medlemmar i ICC och som inte undertecknade bilaterala skyddsavtal (BIA) med USA.²⁵ USA fick över 100 stater att underteckna dessa avtal som innebar att de båda parterna inte skulle lämna ut varandras medborgare till ICC vid en eventuell häktningsorder.²⁶

President Obama förnyade inte The Nethercutt Amendment 2009 och lagändringen är därmed inte längre i kraft, de bilaterala avtalen gäller dock fortfarande.²⁷ Obama har även hävdat att den amerikanska fientligheten mot ICC är över och har startat en utredning av USA:s relation till domstolen. Amerikanska representanter agerar nu observatörer vid ICC och USA:s FN ambassadör Susan Rice har yttrat ett stöd för domstolens häktningsorder och möjligheter för att hålla individer från Uganda, Kongo och Sudan ansvariga för krigsförbrytelser.²⁸ Samtidigt som den isolationistiska perioden av den amerikanska relationen till ICC tycktes vända framförde USA:s *Ambassador-at-Large* för krigsbrott Stephen Rapp i början av 2010 att ingen president kommer lägga fram ett förslag om ratificering av Romstadgan inför kongressen inom överskådlig framtid.²⁹

---

²⁵ http://www.coalitionfortheicc.org/documents/CGS_Nethercutt_08Dec04.pdf 21-05-2010

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/us.htm> 21-05-2010

²⁶ Ratner (2008) s. 300-301.

²⁷ <http://www.amicc.org/docs/Nethercutt2009.pdf> 21-05-2010

²⁸ <http://www.amicc.org/usinfo/administration.html> 21-05-2010

<http://usun.state.gov/briefing/statements/2009/march/126539.htm> 21-05-2010

²⁹ <http://jurist.law.pitt.edu/paperchase/2010/01/us-war-crimes-ambassador-says-us.php> 21-05-2010

3. Analys

Man ser tydligt med denna bakgrund att USA under lång tid intresserat sig för ICC även om det aldrig verkar ha varit intressant att ratificera Romstadgan i senaten. Som den huvudsakliga barriären för anslutande till traktater, skulle det därför vara intressant att se vilka argument som ligger till grund för senatens inställning till domstolen, samt dessa arguments rimlighet för att se om ICC ändå är en möjlig väg till amerikanskt ansvarsutkrävande.³⁰

Jag kommer här att lägga fram min analys av de huvudsakliga argument som presenterats för den nationella lagstiftningen och mot ratificering av Romstadgan, för att sedan analysera deras rimlighet och eventuella bakomliggande aspekter. En genomläsning av materialet har utvisat att tre teman av kritik dominerar senatorernas uttalanden. Jag har sammanställt argumenten under dessa tre kategorier för att få dem mer överskådliga och strukturerade.

3.1 Suveräniteten

Många av de amerikanska senatorernas argument att USA bör opponera sig mot ICC kretsar kring en föreställning om att domstolen kränker medlemsnationernas suveränitet.

Den tidigare senatören för Georgia och mannen bakom ASPA Jesse Helms, har vid ett tillfälle menat att ICC skulle vara ett angrepp mot amerikansk suveränitet utan motstycke.³¹ I ett sammanträde i senaten 2002 menade den tidigare senatören George Allen att organet är ett hot mot USA:s suveränitet och de amerikanska individuella friheterna.³² Under samma session menade senator Robert Byrd från West Virginia att senaten måste bevara USA:s suveränitet genom att skydda sina medborgare mot åtal framför ICC, då organet verkar utan några kontroller eller medel från någon avdelning av den amerikanska regeringen. Han menade dock till skillnad från Allen att en lagändring som legaliserar våldsanvändning mot Haag var att gå för långt.³³ Senatorerna David Vitter från Louisiana, Jim Inhofe från Oklahoma, Jon Kyl som representerar

---

³⁰ Ignatieff (2005) s.187-188.

³¹ The Washington Quarterly, Summer 2001 s.16.

<anträffas på: <http://www.twq.com/01summer/daalder.pdf>> 21-05-2010

³² http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf s.27 21-05-2010

³³ http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf s.17 21-05-2010

Arizona samt Mike Crapo från Idaho menar i ett senat brev publicerat 21 april 2010 att domstolen underminerar nationell suveränitet.³⁴

I Romstadgans artikel ett står det uttryckligen att det är individer som domstolen är till för att hålla ansvariga och vid en motläsning av stadgan ser man till en början att inget om statligt ansvarsutkrävande nämns. Vidare har USA som stat inget ansvar under några av de kriterier som ligger till grund för att domstolen får jurisdiktion under artikel 12. Den första möjligheten ges i fall brottet begås på en kontrakterande parts territorium. Således behöver USA inte mot sin vilja uppfylla några häktningsorder. Det andra utgörs av brott begångna av medlemsstaters medborgare och påverkar därför inte heller USA som stat.³⁵

Senatorerna Vitter, Inhofe, Kyl och Crapo menar vidare i sin text att domstolen bryter mot etablerad sedvanerätt då den kan pröva personer från stater som varken ingått i traktatet eller accepterar domstolens jurisdiktion.³⁶ Hållbarheten för detta uttalande liknar det som Byrd tog upp angående att USA inte har kontroll i domstolen.

Utifrån Romstadgans artikel 12 ter det sig dock i motsats till det Vitter, Inhofe och de andra uttrycker i sin text snarare handla om den sedan länge inrättade territorialitetsprincipen. Territoriell jurisdiktion är den vanligast använda jurisdiktionsformen och om en amerikan skulle begå ett brott inom en annan stats territoriella gränser är det därför den staten som enligt etablerad sedvanerätt har rätten att hålla amerikanen ansvarig.³⁷ USA skulle i det fallet inte heller ha någon kontroll över domstolen. Skulle en amerikansk medborgare prövas i ICC för ett brott begånget på en medlemsstat territorium, ligger den enda skillnaden i att den andra staten genom sin suveränitet anslutit sig till ICC och låtit domstolen pröva fallet. Det är mycket svårt att se hur den amerikanska statssuveräniteten är hotad eller underminerad om de väljer att fortsätta stå utanför ICC, eftersom det handlar om ett redan etablerat tillvägagångssätt för att hålla individer ansvariga. Jag menar därigenom att argumentet enligt Romstadgan är ohållbart.

Skulle USA välja att ratificera Romstadgan skulle detta vara ett anslutande som suverän stat likt alla andra traktater och inget som tvingas på dem. Dessutom skulle amerikanska domstolar ha företräde ifall ett brott grovt nog för ICC skulle förekomma. Det är därför även i fallet av anslutande mycket tvivelaktigt om argumentet om suveränitet är hållbart.

---

³⁴ http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf 21-05-2010

³⁵ Romstadgan art. 1 & 12

³⁶ http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf 21-05-2010

³⁷ Ratner (2008) s. 178 .

3.2 Rättssäkerheten

En annan ofta förekommande argumentation för ståndpunkten ligger i olika former av kritik mot ICC:s rättssäkerhet. Dessa utgörs dels av misstankar om politiserande åtal och åklagarens för stora frihet och dels av den svarandes rättigheter och skydd under rättsprocessen.

3.2.1 Politiserande åtal och åklagaren

Senator Kyl har i en artikel om ICC, publicerad den 10 december 2004, uttryckt att domstolen godtyckligt kan inleda fall mot individer, att domstolen är en okontrollerad åklagarkraft och att amerikanska ledare, soldater och personal genom åtal riskerar att bli politiska spelbrickor av USA fientliga stater.³⁸ I en senatsession under 2002 hävdade senator Allen till viss likhet med senator Kyl att det bara finns en åklagare och att det farligt att lägga all makt i en persons händer. Till vidare likhet med Kyl menade senator Byrd att domstolen skulle kunna komma att användas som politiskt vapen genom lättsinniga åtal mot amerikaner.³⁹

Senator Miller har i likhet med Kyl och Byrd menat att domstolen utgör ett hot om politiserande åtal av amerikanska soldater och medborgare. Vidare menade han att USA skulle se tillbaka och ångra sin passivitet ifall de inte skyddade sig med nationell lagstiftning. Han fortsatte: ”Jag för min del vill inte se en förälder i ögonen och förklara varför deras son eller dotter är hålls ansvarig inför en internationell domstol för ett uppdyktat åtal om krigsförbrytelser.”⁴⁰

Vid en vägning mot Romstadgans artiklar om rättssäkerhet är varken senator Kyl, Allen, Byrd eller Millers argument helt hållbara. Det finns i motsats till senatorernas argumentation flera skyddsmekanismer fastslagna i stadgan för att skydda individer från chefsåklagaren och politiska eller påhittade åtal. Chefsåklagaren är till att börja med varken okontrollerad eller en position med all makt i sina händer. Han måste ha stöd i en förundersökningskammare av domare innan han inleder en undersökning enligt artikel 15§ 3. Skulle en amerikansk medborgare anklagats för brott är ICC skyldiga att direkt kontakta USA enligt artikel 18. Genom artikeln är domstolen även skyldig att avvakta med utredningarna under sex månader ifall USA ber om detta.

Förundersökningskammaren kan visserligen auktorisera en fortsatt undersökning, men under denna period har amerikansk nationell domstol rätten att pröva fallet och möjligen döma personen. USA kan dessutom överklaga förundersökningskammarens bemyndigande av fortsatt utredning i ICC enligt artikeln. Efter sexmånadersperioden kan utredningar endast återupptas i

³⁸ <http://www.humanevents.com/article.php?id=5999> 21-05-2010

³⁹ http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf 21-05-2010

⁴⁰ http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf 21-05-2010

ICC om domarna anser att statens rättssystem medvetet stört rättvisa genom artikel 17. Varje åtal kräver också godkännande från förundersökningskammarens domare. I artikel 36 fastslås att inga av domarna får komma från samma stat samt att alla kandidater för domarposter måste vara av hög moral, integritet och opartiskhet. Vidare måste de ha erkänd kompetens och erfarenhet från ett juridiskt yrke inom antingen straffrätt och straffprocessrätt eller relevanta delar av folkrätten. Även åklagaren och de biträdande åklagarna måste vara av skiljda nationella ursprung enligt artikel 42. Enligt § 3 skall de vara personer med mycket kunnighet, hög moralisk karaktär och omfattande praktisk erfarenhet, något som även krävs av registratorn i artikel 43. I artiklarna 41 och 42 stipuleras att varken domare eller åklagare tillåts arbeta med fall där det på någon grund finns misstanke om att de är partiskhet. Både åklagaren och den svarande ges rätten att uttrycka tvivel om en domare och den svarande kan vid misstanke av jäv, begära diskvalificering av åklagaren i enlighet med artikel 41. Domare, åklagaren och registratorn kan även avsättas av de samlade medlemsländerna, åklagaren eller domarna i fall de begått allvarliga tjänstefel eller ett allvarligt åsidosättande av sina plikter enligt Romstadgan genom artikel 46. Till sist kan säkerhetsrådet förhindra att man fortsätter med specifika rättsfall under en 12 månaders period och kan förnya denna period på obestämd tid genom artikel 16. Dessa regler och tillvägagångssätt är även ett bra skydd mot påhittade eller politiska åtal.⁴¹ Brotten i stadgan stämmer enligt många militära experter väl överrens med amerikansk militär lagstiftning och prövar endast den i högsta grad ansvariga för exceptionellt grova brott.⁴²

Ett öppet brev från ICC:s chefsåklagare Luis Moreno-Ocampo från 2006 kan stärka att det är osannolikt att amerikanska soldater och ledare riskerar att hållas ansvariga för brott. Moreno-Ocampo uttryckte, utöver det faktum att amerikanska soldater i Irak inte står under ICC:s jurisdiktion, att det då inte förekommit tillräckligt många eller grova krigsförbrytelser i Irak i jämförelse med andra fall för att ICC skulle öppna åtal. Vidare hade amerikanska domstolar påbörjat utredningar av alla misstänkta brott och ICC hade därmed ingen jurisdiktion över fallen.⁴³

3.2.2 Den svarandes skydd och rättigheter

Senator John McCain från Arizona har i en artikel i The San Francisco Chronicle uttryckt han är missnöjd med bristen på säkerhetsåtgärder, men han är trots detta, till skillnad från många andra

---

⁴¹ Romstadgan för den internationella brottmålsdomstolen

⁴² Holt & Dallas (2006) s.8 <Anträffas på:

http://www.stimson.org/fopo/pdf/US_Military_and_the_ICC_FINAL_website.pdf> 21-05-2010

⁴³ http://www2.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/F596D08D-D810-43A2-99BB-B899B9C5BCD2/277422/OTP_letter_to_senders_re_Iraq_9_February_2006.pdf 28-05-2010

med denna åsikt för ett inträde i domstolen.⁴⁴ Även senator Allen har menat att ICC i brist på rättvisa och jämlikhet saknar rättssäkerhet och att det därigenom bryter mot den amerikanska grundlagen.⁴⁵ Senatorerna Vitter, Inhofe, Kyl, och Crapo har på liknande sätt haft invändningar mot ICC i förhållande till konstitutionen. I en publikation från 2010 uttryckte de att ICC är svårförenligt med rättssäkerhet då ICC misslyckas med att uppfylla de krav på rättegångar som konstitutionen kräver i form av rätten till en juryrättegång av ens jämlikar (peers), skydd mot dubbel lagföring, rätten till en snabb rättegång och rätten att konfrontera sina anklagare.⁴⁶ Denna rätt statueras i konstitutionens sjätte tillägg och innebär att den svarande har rätt att korsförhöra de vittnen som används mot henne eller honom.⁴⁷

Det kan tänkas att argumentet om att Romstadgan inte stämmer överrens med konstitutionen inte är ett argument då det i sig inte innebär att traktatet är någonting negativt för staten. Andra stater så som Irland har ändrat sina grundlagar för att kunna gå med.⁴⁸ Att en annan stat har agerat annorlunda innebär dock inte att argumentet per automatik ogiltigförklaras. Man får här ta med i beräkningen att regeringar i olika stater kan ha skilda meningar runt att ändra sin grundlag i samma utsträckning som de kan vara oeniga i en rad andra politiska frågor. Det är dessutom inte att traktatets innehåll är oförenligt med den amerikanska konstitutionen i sig som är predikamentet. Kärnan i senatorernas politiska budskap tycks snarare ligga i att amerikanska medborgare måste skyddas från ett opålitligt rättsystem utifrån de premisser som konstitutionen fastslår. En redogörelse krävs för att förklara hur argumenten är ohållbara.

De rättigheter och skydd som den svarande ges av Romstadgan återfinns nästan uteslutande bland liknande lagar i den amerikanska grundlagen. Grundlagens oskyldighetspresumtion ges genom stadgans artikel 66 och rätten till rådgivare samt rätten att tåga stipuleras i artikel 67.⁴⁹ Frihet från arrestering utan misstanke fastslås i artikel 57 samt 58 och skydd från åtal *in absentia* ges i artikel 63.⁵⁰ Monroe Leigh, en tidigare juridisk rådgivare vid amerikanska försvars och statsdepartementen, har vid ett vittnesmål till kammaren för internationella relationer 25 juli 2000 uttryckt att Romstadgan innehåller den mest omfattande lista av rättssäkerhetsskydd som hittills

---

⁴⁴ <http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?f=/c/a/2008/01/02/MNLUU4LBH.DTL> 21-05-2010

⁴⁵ http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf 21-05-210

⁴⁶ http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf 21-05-2010

⁴⁷ http://www.carolinajournal.com/exclusives/display_exclusive.html?id=2854 30-05-2010

⁴⁸ <http://www.gov.ie/committees-02/c-foreignaffairs/020327/Page1.htm> 30-05-2010

⁴⁹ Romstadgan art. 66 & 67 .

⁵⁰ Romstadgan art. 57, 58 & 63. (In absentia innebär att den svarande inte är närvarande.)

utfärdats.⁵¹ Leigh har även hävdats att Romstadgan ger mer rättsäkerhet än de som statueras i den amerikanska grundlagen.⁵²

Senatorerna tar upp skyddet mot dubbel lagföring, som trots detta uttalade stipuleras i stadgans artikel 20. Rätten att konfrontera sin anklagare tas också upp, men en närbesläktad rätt ges i stadgans artikel 67§1e som ger den tilltalade rätten ”... att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom eller henne och att för egen räkning få vittnen inkallade och förhörda under samma villkor som vittnen åberopade mot honom eller henne...”

Artikel 67 i stadgan fastslår rätten till en rättegång utan fördröjning, något som är mycket snarlikt rätten till en snabb rättegång vilket senatorerna tog upp som uteblivande. Ser man på de rättsprocesser som krävdes för tidigare internationella rättsfall där högt uppstående ledare så som Slobodan Milošević och Andre Ntagerura hållits ansvariga så ser man också att utlovandet av en snabb rättegång inte är möjligt.⁵³

Den enda invändningen som återstår är därigenom rätten till en jury, vilket inte återfinns i någon av de artiklar som ger den svarande rättigheter eller skydd. USA accepterade dock avsaknaden av en jury under tiden för förhandlingarna runt upprättandet av ICC. Att USA:s krav om en jury inte är absolut ser man även beträffande rättegångar mot amerikanska servicemembers där jurybaserade rättegångar inte är fordrade enligt konstitutionen. USA accepterar dessutom att amerikaner ställs inför rätta i andra länder vilka inte använder sig av jury i sina nationella domstolar.⁵⁴ Det är vidare tydligt hur oerhört problematiskt det skulle vara att samla jurymedlemmar från olika delar av världen. Avslutningsvis tyder inget på att en jury skulle ge mer säkerhet för den tilltalade.

Problematiken för argumentet ligger i att dess premisser jag här har förklarat inte är hållbara utifrån Romstadgan. Om de premisser som ligger till grund för ett argument är ohållbara kan inte heller argumentets slutledning vara hållbar.

Den tidigare senatoren Jesse Helms från Georgia har ett flertal gånger menat att ICC är en skendomstol (kangaroo court). Han kallade även domstolen under ett tal för en nationell skyddslag från organet för ”... a U.N. Kangaroo Court where the United States has no veto.” Vidare frågade han om inte senaten var skyldig att säkerställa att de män och kvinnor som

---

⁵¹ <http://www.crimesofwar.org/onnews/news-Tepperman.html> 02-06-2010

⁵² <http://www.hrw.org/campaigns/icc/facts.htm> 02-06-2010

⁵³ http://www.icty.org/x/cases/slobodan_milosevic/cis/en/cis_milosevic_slobodan.pdf 07-06-2010

http://www.trial-ch.org/en/trial-watch/profile/db/facts/andre_ntagerura_565.html 07-06-2010

⁵⁴ <http://www.amicc.org/advocacy.html> 05-06-2010

representerar USA, både i militära och civila myndigheter ”inte blir till föremål för gissningar genom FN:s rättsliga organ?”⁵⁵

Helms argument har flera brister. Till en början förklarar han inga premisser till varför ICC är en skendomstol. Förhoppningsvis har min tidigare redogörelse för domstolens rättssäkerhet motbevisat ett sådant påstående. Att han menar att domstolen är FN:s kan också vara värt att nämna. Beslutet om att organets stadga skulle skrivas togs visserligen i general församlingen men i övrigt är ICC självständigt från FN.⁵⁶ Helms utlåtande tyder på ett annat förhållningsätt till det internationella samfundet än det som präglar amerikanska allierade vilka ingått i ICC.

Mentaliteten går däremot i synnerligen stark samklang med amerikansk expectionalism. Begreppet innebär enligt professor Stanley Hoffmann olika föreställningar om allt från USA:s betydelsegrad till dess överlägsenhet.⁵⁷

Likt Helm har även Senator Kyl uttryckt meningar som tyder på amerikansk expectionalism angående skydd från domstolen. I en debattartikel menade han att man måste till se USA:s speciella roll i världen, varpå han hävdade han att USA är skyldiga att skydda sina soldater som i sin tur skyddar otaliga andra i världen.⁵⁸ Dessa meningar liknar mycket det som Hoffmann tar upp som ett av de huvudsakliga argumenten till avsigneringen. Argumentet utgår från en föreställning om USA:s ansvar för upprätthållandet av internationell fred och säkerhet. Genom detta ansvar har USA rätten att sälla bort de lagar som gör det svårare för dem att leva upp till detta ansvar, menar proponenterna av detta förhållningsätt.⁵⁹ Mentaliteten bidrar inte till argumentets ohållbarhet men är ändå värt att uppmärksamma.

3.3 Säkerhetsrådet och aggressionsbrott

Vissa argument bland senatorer mot ICC kretsar kring att domstolen skulle kunna hämma säkerhetsrådets funktionalitet. Senator Jon Kyl skrev 2004 att president Bush tog upp grundläggande strukturella brister som skulle tillåta domstolen att undergräva FN:s säkerhetsråds roll att upprätthålla internationell fred och säkerhet vid USA:s avsignering av Romstadgan.⁶⁰ I den tidigare nämnda senatpubliceringens text menar han även tillsammans med sina kollegor

---

⁵⁵ <http://www.thenation.com/issue/november-5-2001> 21-05-2010

<http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?r107:S02OC1-0011>: 21-05-2010

⁵⁶ <http://www.un.org/News/facts/iccfact.htm> 21-05-2010

⁵⁷ Ignatieff (2005) s. 225.

⁵⁸ <http://www.humanevents.com/article.php?id=5999> 26-05-2010

⁵⁹ Ignatieff (2005) s. 230.

⁶⁰ <http://www.humanevents.com/article.php?id=5999> 26-05-2010

Vitter, Crapo och Inhofe att USA inte ska ansluta sig till Romstadgan eftersom det är säkerhetsrådet som enligt FN stadgan har det huvudsakliga ansvaret för upprätthållande av fred och säkerhet och att ICC otillbörligt inkräktar på det ansvaret.⁶¹

Några direkta premisser ges inte för hur säkerhetsrådets ansvar skulle undergrävas i texterna. Till hjälp kom USA:s förhållningssätt till aggressionsbrottet vid diskussionerna inför upprättandet av ICC. Jag finner det mycket sannolikt att argumentationen stämmer väl överrens med de politiska åskådningar som Bush administrationen lade fram vid avsigneringen, då de ligger mycket nära varandra i tid och presenterades av samma administration. Delegates argument syftar till aggressionsbrottet som finns med i Romstadgan. Brottets definition kritiseras även i texten från senator Kyl och hans kollegor som ett argument mot domstolen.⁶² Den huvudsakliga kritiken som läggs fram kretsar kring att upprätthållandet av internationell fred och säkerhet tillsammans med fastställandet av en definition av aggressionsbrottet har varit säkerhetsrådets huvudsakliga ansvar sedan 1945 genom artiklarna 24 och 39 i FN stadgan. Delegates menar att säkerhetsrådet genom den internationella praxis av exklusivt ansvar de besuttit sedan stadgan trädde i kraft bör vara de enda som kan besluta i frågan.⁶³

Säkerhetsrådet utmanas uppenbarligen inte i frågor av ansvarsutkrävande då de inte är en domstol, utan problematiken ligger snarare i frågan om vem som får definiera aggressionsbrottet och besluta om vilka som kommer kunna hållas ansvariga. ICJ har tidigare beslutat att säkerhetsrådet inte har det fullständiga ansvaret utan endast det huvudsakliga.⁶⁴ Därigenom är det värt att ifrågasätta i vilken utsträckning ICC behöver rätta sig efter säkerhetsrådet i frågan. Dapo Akande, lektor i folkrätt vid Oxfords universitet, tar i en akademisk publicering upp att det ännu inte genom en artikel 121 fastslagits huruvida ICC kommer kunna döma ickemedlemmar för aggressionsbrott.⁶⁵ Säkert är dock att ändringen inte automatiskt kommer gälla alla medlemsländer, utan endast påverka dem som samtyckt och de som ratificerar Romstadgan efter

---

⁶¹ http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf 21-05-2010

⁶² <http://www.state.gov/documents/organization/16461.pdf> 11-06-2010
http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf 21-05-2010

⁶³ <http://www.state.gov/documents/organization/16461.pdf> 11-06-2010

⁶⁴ Akande (2010) s.8 <Anträffas på:
<http://www.elac.ox.ac.uk/downloads/dapo%20akande%20working%20paper%20may%202010.pdf>> 02-06-2010

⁶⁵ Akande (2010) s.11 <Anträffas på:
<http://www.elac.ox.ac.uk/downloads/dapo%20akande%20working%20paper%20may%202010.pdf>> 02-06-2010

ändringen enligt AMICC.⁶⁶ Därigenom tycks det osäkert om Bushadministrationens kritik är helt hållbar.

Angående beslutet om en definition så cirkulerar ett flertal alternativ av lösningar för hur man kan låta ICC hålla personer ansvariga för brottet, samtidigt som man håller sig till FN stadgan. AMICC menar att det finns förslag om att ICC ska meddela säkerhetsrådet om en utredning av ett möjligt aggressionsbrott genomförs, så att de själva kan utreda fallet. Tankar finns även runt att FN:s generalförsamling eller ICJ skulle kunna hjälpa till att fastställa ifall brott kan ha begåtts.⁶⁷ Förslag om sådana rekommendationer avfärdades dock av den amerikanska delegaten som menade att det skulle inkräkta på säkerhetsrådets exklusiva ansvar.⁶⁸ Även här är det värt att observera att inget sådant exklusivt ansvar existerar. Akande belyser att det är osäkert om man kommer kräva att säkerhetsrådet klassar en militär intervention som ett aggressionsbrott innan domstolen kan hålla en individ ansvarig för den.⁶⁹ AMICC tar upp ett betraktelsesätt kring att preciseringen ”huvudsakligt ansvar” innebär att ICC inte behöver vänta på att säkerhetsrådet ska hänskjuta ett fall till domstolen. Slutligen finns en tanke där säkerhetsrådet kan använda sig av sin vetorätt för att hänvisa möjliga fall av aggressionsbrott till domstolen, något som innebär att de skulle ha del i ansvaret.⁷⁰

Argumentet är både hållbart och giltigt utifrån Beckmans metod, med dess hållbarhet kommer att svikta om domstolen får jurisdiktion över ett färdigdefinierat aggressionsbrott vars överensstämmelse med FN stadgan accepteras av det internationella samfundet.⁷¹

---

⁶⁶ <http://www.amicc.org/docs/Crime%20of%20Aggression%20and%20the%20US%20Q&A.pdf> 14-06-2010

⁶⁷ <http://www.amicc.org/docs/Crime%20of%20Aggression%20and%20the%20US%20Q&A.pdf> 14-06-2010
<http://www.un.org/icc/crimes.htm> 14-06-2010

⁶⁸ <http://www.state.gov/documents/organization/16461.pdf> 11-06-2010

⁶⁹ Akande (2010) s.6-9 <Anträffas på:
<http://www.elac.ox.ac.uk/downloads/dapo%20akande%20working%20paper%20may%202010.pdf>> 02-06-2010

⁷⁰ <http://www.amicc.org/docs/Crime%20of%20Aggression%20and%20the%20US%20Q&A.pdf> 14-06-2010

⁷¹ Akande (2010) <Anträffas på:
<http://www.elac.ox.ac.uk/downloads/dapo%20akande%20working%20paper%20may%202010.pdf>> 02-06-2010

4.Slutledning och utblick

Utifrån Romstadgan var en stor del av de argument jag analyserat ohållbara, både de som kretsade kring ICC:s inkräktande på statlig suveränitet och de som betonade brister i skydd både från politiserande åtal och för den svarande. Argumenten kring säkerhetsrådet och aggressionsbrottet föreföll i min mening tvivelaktiga, då de källor som senatorerna refererade till utgick ifrån ett exklusivt ansvar för säkerhetsrådet, en uppfattning som strider mot ICJ:s fastställande av säkerhetsrådets ansvar som huvudsakligt. Kritiken i argumentet och misstron angående definitionen av brottet var trots det hållbara. Argumenten i den tredje delen saknade betydande premisser, något som även förekom bland flera argument i de två tidigare delarna. Under analysens gång påträffade jag inga ogiltigheter bland senatorernas argument, vilket kan bero på att argumenten presenterades av erfarna debattörer på en så hög nivå. Det är av den anledningen jag valde att utelämnas argumentens relevans från min analys då det är mycket osannolikt att ett argument i senaten mot ICC i själva verket inte skulle vara relevant i frågan. En annan anledning kan vara de stundtals uteblivande premisserna. Beckmans skriver nämligen i sin bok att ogiltighet oftare återfinns i relationen mellan ett en premiss och dess slutledning.⁷² Värt att poängtera är även att liknande argument påträffades både före och efter Obamas nyupprättade kontakt och brobyggande med domstolen under alla de tre kategorierna. Visserligen är detta inte förvånande då några av senatorerna sitter kvar, men det är ändå intressant att se hur de samma argumenten fortfarande präglar diskussionen.

Sammanfattningsvis kan man säga att många av senatorernas argument är mycket vilseledande med kritik om att domstolens praxis skulle vara så olik redan etablerade internationella regler om jurisdiktion och deras egna lagar om rättssäkerhet. Det är viktigt att poängtera att jag utifrån denna analys inte hävdar att USA på grund av resultatet bör ratificera Romstadgan, utan att jag snarare vill belysa ett flertal ohållbara eller tveksamma men viktiga argument emot en sådan ratificering.

En tänkvärd observation jag gjorde under arbetet var att de flesta senatorer som drev argumentationen mot ICC var republikaner. Den enda demokraten som uttalade sig negativt mot ICC under de sessioner jag undersökt var Robert Byrd från West Virginia och han var trots sin skepsis mot USA:s brist på kontroll över ICC emot nationell skyddslagstiftning. Många demokrater måste dock ha övertygats då de nationella skyddslagarna drevs igenom trots att det

---

⁷² Beckman (2005) s.59.

krävs att två tredjedelar av senatorerna röstar för lagen.⁷³ Denna nästan inkommensurabelt starka majoritet kan vara en sannolik anledning till att ett amerikanskt inträde i ICC enligt Rapp förefaller avlägset.⁷⁴

Trots avlägsenheten kan man se över alternativa lösningar som kan hjälpa ICC, organet som HRW har kallat "... den potentiellt viktigaste institutionen för mänskliga rättigheter de senaste 50 åren".⁷⁵ Skulle den amerikanska senaten även i framtiden välja att hålla landet utanför domstolen, ser de förhoppningsvis ändå ICC:s stora möjlighet att förhindra strafflösheten som slagit rot på många ställen och fortsätter på sin väg mot ett konstruktivt samarbete med domstolen.⁷⁶ Ett fortsatt amerikanskt närvarande i Haag, förhandlingar för upphävande av de BIA:s som skrivits med många stater, hjälp i form av förmedling av information och ekonomiskt stöd är några sådana handlingar som skulle kunna leda till bättre relationer mellan USA och domstolen. Samarbetet kan möjligen även komma att ge USA mer tyngd i diskursen om en definition av aggressionsbrottet, något som skulle kunna forma brottet mer efter USA:s tycke.

Om USA tar del i ICC och ser att domstolen kan tjäna deras nationella intressen kan det ge ett större förtroende för domstolen bland amerikanska eliter, menar Harold Hongju Koh. Det kan i framtiden leda till ett anslutande som i det tidigare fallet med oppositionen mot Permanent Court of International Justice (PCIJ) och ett senare anslutande till den efterföljande International Court of Justice (ICJ).⁷⁷ Steven Rapp menar att USA:s uteblivande anslutande till ICC kan bero på statens svårighet att ratificera folkrättsliga dokument. Ett tidigare exempel på detta är de 40 år det tog dem att diskutera fram och besluta sig för ratificeringen av folkmordskonventionen.⁷⁸

Avslutningsvis vill jag poängtera att det skulle vara intressant att studera vidare kring amerikanska senatens inställning till ICC och möjligen se i vilken utsträckning aspekter utöver juridiken, så som värderingar, ansvarskänslor gentemot det amerikanska folket och rädslor för ett relativt nytt och inte fullt etablerat rättssystem, kan påverka senatorernas förhållningssätt. Även amerikansk exceptionals påverkan är ett tänkvärt ämne att utreda vidare då förhållningssättet kan bidra till att ge argument så som ICC:s hot mot statssuveräniteten en större vikt än för någon med ett annat perspektiv. Att dra paralleller till stater vilka är allierade med USA som anslutit sig till stadgan skulle kunna hjälpa vid forskning med syftet att se om mentaliteten kan vara en

---

⁷³ Ignatieff (2005) s.187-188.

⁷⁴ <http://jurist.law.pitt.edu/paperchase/2010/01/us-war-crimes-ambassador-says-us.php> 21-05-2010

⁷⁵ <http://www.hrw.org/campaigns/icc/usqna.htm> 25-05-2010

⁷⁶ Ignatieff (2005) s.333.

⁷⁷ Ignatieff (2005) s.135-138.

⁷⁸ http://fora.tv/2010/03/27/The_ICC_Review_Conference_and_Changing_US_Policy_Towards_the_Court#Stephen_Rapp_Why_Is_the_US_Reluctant_to_Join_the_ICC 06-06-2010

bidragande faktor. Att granska Kinas och Rysslands relationer till ICC kommer också till tanken och den metod som använts i denna text skulle troligen fungera väl för beslutsfattares idéer och argument mot domstolen även i andra stater.

5.Referenser

5.1 Primärmaterial

Amerikanska regeringens officiella hemsida:

<http://www.senate.gov/artandhistory/history/common/briefing/Treaties.htm>

(Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.state.gov/t/pm/rls/othr/misc/23425.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?r107:S02OC1-0011:>

(Senast besökt: 25-05-2010)

http://frwebgate.access.gpo.gov/cgi-bin/getdoc.cgi?dbname=111_cong_bills&docid=f:sc59is.txt.pdf (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://usun.state.gov/briefing/statements/2009/march/126539.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.state.gov/documents/organization/16461.pdf> (Senast besökt: 11-06-2010)

AMICC: http://www.amicc.org/docs/CR6_6_02.pdf (Senast besökt: 25-05-2010)

Human Events: <http://www.humanevents.com/article.php?id=5999> (Senast besökt: 25-05-2010)

Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen

5.2 Litteratur

Ratner, Steven R., Abrams Jason S. & Bischoff James L. (2009) *Accountability for Human Rights Atrocities in International Law*. New York: Oxford University Press.

International Commission on Intervention and State Sovereignty. (2001) *The responsibility to protect*. Ottawa: International Development Research Centre.

Beckman, Ludvig (2005). *Grundbok i idéanalys: det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Santérus.

Ignatieff, Michael (2005). *American Exceptionalism and Human Rights*. Princeton: Princeton University Press.

5.3 Artiklar

Carsten Stahn (2003) *The Ambiguities of Security Council Resolution 1422*

Victoria K. Holt, Elisabeth W. Dallas (2006) *On Trial: The Usmilitary and the International Criminal Court*

Anträffas på: http://www.stimson.org/fopo/pdf/US_Military_and_the_ICC_FINAL_website.pdf

(senast besökt: 21-05-2010)

Akande, Dapo (2010) *Prosecuting Aggression: The Consent Problem and the role of the Security Council* Oxford .

Anträffas på: http://www.elac.ox.ac.uk/downloads/dapo%20akande%20working_%20paper%20may%202010.pdf (Senast besökt: 02-06-2010)

The nation: <http://www.thenation.com/issue/november-5-2001> (Senast besökt: 25-05-2010)

The Washington Quarterly, (Summer 2001)

Anträffas på: <http://www.twq.com/01summer/daalder.pdf> (Senast besökt: 25-05-2010)

Spiegel: <http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,473987,00.html>

(Senast besökt: 25-05-2010)

5.4 Övriga referenser

Amicc: <http://www.amicc.org/info.html> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.amicc.org/members.html#members> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.amicc.org/mission.html> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.amicc.org/docs/Nethercutt2009.pdf> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.amicc.org/usinfo/administration.html> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.amicc.org/advocacy.html> (Senast besökt: 05-06-2010)

<http://www.amicc.org/docs/Crime%20of%20Aggression%20and%20the%20US%20Q&A.pdf>
(Senast besökt: 14-06-2010)

HRW: <http://www.hrw.org/campaigns/icc/usqna.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.hrw.org/en/node/11765/section/8> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/us.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.hrw.org/en/news/2002/08/03/us-hague-invasion-act-becomes-law>
(Senast besökt: 25-05-2010)

<http://www.hrw.org/campaigns/icc/facts.htm>

(Senast besökt: 02-06-2010)

- ICTY: http://www.icty.org/x/cases/slobodan_milosevic/cis/en/cis_milosevic_slobodan.pdf
(Senast besökt: 07-06-2010)
- Trial Watch: http://www.trial-ch.org/en/trial-watch/profile/db/facts/andre_ntagerura_565.html
(Senast besökt: 07-06-2010)
- FN: <http://www.un.org/News/facts/iccfact.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)
<http://www.un.org/Docs/scres/2002/sc2002.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)
<http://www.un.org/icc/crimes.htm> (Senast besökt: 14-06-2010)
- FN Stadgan
- Carolina Journal: http://www.carolinajournal.com/exclusives/display_exclusive.html?pid=2854
(Senast besökt: 30-05-2010)
- Global Policy: <http://www.globalpolicy.org/component/content/article/168/29413.html>
(Senast besökt: 25-05-2010)
- ICC: <http://www.icc-cpi.int/Menus/ICC/About+the+Court/Frequently+asked+Questions/>
(Senast besökt: 25-05-2010)
<http://www.icc-cpi.int/Menus/ICC/About+the+Court/ICC+at+a+glance/Jurisdiction+and+Admissibility.htm> (Senast besökt: 25-05-2010)
http://www2.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/F596D08D-D810-43A2-99BB-B899B9C5BCD2/277422/OTP_letter_to_senders_re_Iraq_9_February_2006.pdf
(Senast besökt: 28-05-2010)
- Irländska regeringens officiella hemsida: <http://www.gov.ie/committees-02/c-foreignaffairs/020327/Page1.htm>
(Senast besökt: 30-05-2010)
- San Francisco Chronicle: <http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?f=/c/a/2008/01/02/MNLUU4LBH.DTL>
(Senast besökt: 25-05-2010)
- Jurist: <http://jurist.law.pitt.edu/paperchase/2010/01/us-war-crimes-ambassador-says-us.php>
(Senast besökt: 25-05-2010)
- Coalition for the ICC: Global Solutions. http://www.coalitionfortheicc.org/documents/CGS_Nethercutt_08Dec04.pdf
(Senast besökt: 25-05-2010)
- Crimes of War <http://www.crimesofwar.org/onnews/news-Tepperman.html>
(Senast besökt: 02-06-2010)
- FORA.tv http://fora.tv/2010/03/27/The_ICC_Review_Conference_and_Changing_US_Policy_Towards_the_Court_#Stephen_Rapp_Why_Is_the_US_Reluctant_to_Join_the_ICC
(Senast besökt: 06-06-2010)